

ПРАКТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: МОДЕЛЬНІ ЛІСИ

Черчик Л.М.

Волинський національний університет імені Лесі Українки, м Луцьк

Концепція модельних лісів з'явилася на початку 90-х років ХХ ст. під впливом прийняття національних і міжнародних зобов'язань у сфері сталого управління лісами. Вона охоплює економічні, соціальні та екологічні аспекти суспільного буття.

Аналіз результатів та наслідків ініціатив, які використовують міжнародний модельний ліс, показав, що політика сталого управління лісовим господарством доволі неоднозначна і комплексний ландшафтний підхід може допомогти. А для того, щоб розробити регіонально адаптовані підходи до реалізації політики сталого розвитку лісів, необхідний обмін досвідом зі створення та функціонування модельних лісів, інших концепцій ландшафтного підходу між країнами та регіонами [1]. Така форма ведення лісового господарства дозволяє поліпшити взаємодію усіх зацікавлених сторін.

Формування модельних лісів має здійснюватися на основі таких принципів: єдності та оптимального співвідношення в системі «суспільство – природа»; екологічної орієнтованості економічної діяльності, збалансованого розвитку екосистем; комплексності використання природного потенціалу територій з урахуванням їх здатності до самовідновлення; пріоритету суспільних інтересів над приватними; рівноважного врахування екологічних, соціальних, економічних обмежень або пропорційності розвитку суспільних та природних систем; превентивності як запобігання, недопущення деградації екосистем.

Критерії ефективності формування та функціонування модельних лісів (показники рівня економічної ефективності, екологічної та соціальної безпеки, комфортності життєдіяльності; належний рівень екологічної свідомості та відповідальності громадян; екологічність виробництва; збереження самовідновлюваних властивостей лісу, оптимальна структура лісонасаджень, рівень розвитку інфраструктури території; невиснажливе використання деревних ресурсів, що не призводить до скорочення ні площі лісів, ні їх якісного складу; збереження основних екосистемних функцій лісу; забезпечення потреб населення в основних видах продукції лісу (місцях для туризму і відпочинку, грибах і ягодах, чистій воді і свіжому повітрі); збереження біологічного різноманіття; еколого-економічної безпеки лісових господарств) безпосередньо відображають принципи соціальної відповідальності [2], що дозволяє розглядати таку форму ведення лісового господарства як перспективну в контексті реалізації зазначених принципів.

Література:

1. Angelstam, P., Elbakidze, M., Axelsson, R., Khoroshev, A., Pedroli, B., Tysiachniouk, M., Zabubenin, E. 2019 Model forests in Russia as landscape approach: Demonstration projects or initiatives for learning towards sustainable forest management? *FOREST POLICY AND ECONOMICS*. vol. 101 (C), 96-110. <https://doi.org/10.1016/j.forpol.2019.01.005>
2. Cherchyk, L., Korchynska, L., Babenko, V. 2019. Using model forests as a form of balanced forestry in Ukraine. – *Forestry studies | Metsanduslikud Uurimused* 71, 69–85. DOI: 10.2478/fsmu-2019-0013.